

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет_педагогічний_

Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи формування комунікативної компетентності
молодшого школяра**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Початкова освіта»

перший (бакалаврський) рівень

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Учитель початкової школи

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від “31” жовтня 2019 р.**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи формування комунікативної компетентності молодшого школяра»
Викладач (-і)	Доц. Максименко Н.Б.
Контактний телефон викладача	57-00-10
Е-mail викладача	natalijamaksimenko@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	Четвер, 13:30, 701 ауд.
2. Анотація до курсу	
<p>Основи формування комунікативної компетентності молодшого школяра – це спецкурс, предметом вивчення якого є шляхи підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування комунікативної компетентності учнів на уроках української мови</p> <p>Методологічною основою дисципліни виступають: Державний стандарт початкової освіти, Концепція Нової української школи, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр.</p> <p>Спецкурс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами: методика навчання української мови в початковій школі, сучасна українська мова з практикумом, педагогіка, дитяча література з методикою літературного читання, психологія, педагогічні технології.</p>	
3. Мета та цілі курсу:	
підготуватимайбутніхучителівпочатковоїшколи до формування в молодшихшколярівздатності до міжкультурного спілкування в різних комунікативних ситуаціях, зокрема, в побуті, освітньому процесі, культурному житті.	
4. Результати навчання (компетентності)	

Результатом вивчення дисципліни має бути сформованість таких компетентностей:

Соціокультурна: здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя.

Педагогічна: Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти.

Професійно-комунікативна компетентність: здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
8	Початкова освіта	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Модуль 1. Формування комунікативної компетентності молодших школярів на уроках української мови як педагогічна проблема.</p> <p>Тема 1 Теоретичні основи комунікативної компетентності молодших школярів.</p>	Проблемна лекція, практичне заняття з використанням проектного навчання	<p>1. Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.</p> <p>2. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К.: ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР +», 2018. – 240 с.</p> <p>3. Шишова О. Урок української мови у 4 класі. Почат. школа. 2018. №12. С.15-18</p>	<p>Із типової освітньої програми (за ред. О. Я. Савченко) [5] виписати:</p> <p>а) мету початкового курсу мовно-літературної освіти;</p> <p>б) завдання досягнення поставленої мети;</p> <p>в) назви змістових ліній мовно-літературної освіти молодших школярів.</p> <p>2. Використовуючи «Словник термінів до теми: «Основи формування комунікативної компетентності молодшого школяра», виконати письмове повідомлення про одне із представлених у словнику понять (3-4</p>	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

			сторінки) із зазначенням використаних джерел.		
Тема 2. Мовлення як основний засіб спілкування. Мовленнєвий етикет як сукупність правил, які відображають форми й особливості мовлення. Вербальні та невербальні засоби спілкування.	Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання. Практичне заняття: робота в групах	1.Охріменко Л. Організація групової роботи учнів під час вивчення української мови в початкових класах . Почат. школа. 2017. № 2. С. 10- 14. 2.Ушмарова В. Організація науково-методичної роботи з учителями початкової школи у контексті Концепції “Нова українська школа. Почат. школа. 2017. № 8. С.1-4	1.Презентація на тему: «Вербальні і невербальні засоби спілкування на уроках української мови»	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 3. Дидактичні ігри як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів.	Лекція з використанням мультимедійних засобів. Практичне заняття	1.Бех М. Особистісно орієнтовані технології навчання в початковій школі. Почат. школа. 2017. № 6. С. 16 – 19. 2. Васильєва О. Реалізація технології діяльнісного методу на уроках у початковій школі .Почат. школа. 2018. № 4. С. 38	Презентація на тему: «Дидактичні ігри на уроках української мови»	Максимальна оцінка 5 балів	Тиждень
Тема 4. Лінгвістична казка як засіб вивчення мовного матеріалу, розвитку творчої уяви учнів.	Лекція з використанням мультимедійних презентацій та відео уроків. Практичне заняття з організацією колективної дискусії	1. Державний стандарт початкової загальної, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. 2.Колот М. Творчі види робіт на уроках української мови. Почат. школа. 2018. № 3. С.15-18 5. 3. Типові освітні програми для закл.	1. Запропонувати лінгвістичну казку для учнів 2 класу НУШ під час вивчення частин мови. 2.Реферат на тему: «Особливості методичної роботи під час роботи з лінгвістичними казками на уроках української мови»	Максимальна оцінка 5 бал.	Тиждень

		загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К.: ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР +», 2018. – 240 с.			
Тема 5. Нестандартні уроки в системі активізації пізнавальної діяльності учнів початкової школи.	Лекція з використанням відеоматеріалів. Практичне заняття	1.Державний стандарт загальноосвітньої початкової школи. – К., 2011. 2.Коваль Г. П. , Деркач Н. І. , Наумчук М. М. Методика викладання української мови: Навч.посібник для студ. педін. Тернопіль: Астон, 2008. 287 с. 3.Методика навчання української мови в початковій школі / За ред. М.С. Вашуленка. – К., 2010. 360 с.	Змоделювати структуру нестандартного уроку української мови в початковій школі, використовуючи класифікацію, представлену в лекції. 2. Проаналізувати змістову лінію мовно-літературної галузі освітньої програми «О.Я.Савченко» Досліджуємо медіа» 3.Представити (письмово- 2-3 стор.) повідомлення про медіапродукти, що є предметом вивчення у 1-2 класах НУШ.	Максимальна оцінка -5 балів	Тиждень
Тема 6. Активізація пізнавальної діяльності учнів засобами інтегрованих уроків.	Проблемна лекція. Практичне заняття з використанням проектноі технології	1. Глухова В. Інтегрований урок у 2 класі.Початкова школа. 2018. № 3. С. 46. 2. Грицюк Я., Білецька Н. Інтегрований урок у 3 класі.Початкова школа. 2018. № 3. С. 48-50.	Використовуючи рекомендовану літературу (або інші джерела), змоделювати структуру інтегрованого уроку в початковій школі.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

6. Система оцінювання курсу

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

В процесі навчання предмету передбачається здійснення таких форм поточного контролю, як:

- **усний контроль (усне опитування)** з метою перевірки мінлого мислення, вироблення навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку (на практичних заняттях, лекціях, консультаціях);

- **письмовий контроль** для закріплення в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з методики навчання української мови, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

- **тестовий контроль**, що передбачає тести відкритої форми (ізвільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями). Крім того планується проведення **тестів-альтернатив**, що вимагають вибору однієї з двох запропонованих відповідей, перевагою яких є те, що вони допомагають швидше орієнтуватися в матеріалі, знаходити спільне та відмінне у явищах,

легше класифікувати конкретні види за певними видами; доцільні тести-відповідності, які, як правило, складаються з двох частин, між якими слід встановити відповідність.

- **практична перевірка**, яка має застосовуватися під час проведення практичних і лабораторних занять, а також у процесі проходження різних видів виробничої практики. Така перевірка дасть змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні основи цих дій.

- **метод самоконтролю** з метою запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану. Метод передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Представлені методи перевірки знань, умінь і навичок можуть бути використані під час звичайних форм організації навчального процесу (лекції, семінарські, практичні і лабораторні заняття) і на спеціальних, організованих з цією метою, заняттях (захист курсових і дипломних робіт, заліки та іспити).

Загальна система оцінювання курсу	Критерії оцінювання Розподіл балів, які отримують студенти 4 курсу Денна форма навчання. Загальна сума балів-100. З них-практичні заняття(за кожне практичне заняття максимальна оцінка – 5 б.) – всього 45 б. Реферат-20 балів. Творчі проекти-20 балів. К.р. Залік-15 б.
Вимоги до письмової роботи	Письмова контрольна робота тестового характеру. Пропонуються тести закритої та відкритої структури
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести 1, Тести 2) і тільки тоді буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання заліку відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова

Література

1.Вашуленко М.С, Дубовик С.Г.Українська мова і читання : підруч.для 2 класу для закладів загальної середньої освіти(у 2-х частинах). Київ:Видавничий дім «Освіта», 2019.

1 частина. Режим доступу: http://www.osvita-dim.com.ua/free/2_01_01.pdf

2 частина. Режим доступу: http://www.osvita-dim.com.ua/free/2_01_02.pdf

2.Новий Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р.

3. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. — 160 с.

4. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук.ред. М.С.Вашуленка. К. :Літера ЛТД , 2012. 364с

5.Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1 -4 класи.

К. :Видавничийдім «Освіта», 2012. 392с.

6. Типовіосвітніпрограми для закл. загальноїсередньоїосвіти: 1-2 класи. К.: ТД «Освіта-Центр +», 2018.240 с.

Допоміжна

1. Анісімова Г.О. Сучасний урок у початковійшколі :традиції та інновації (навчально-методичнийпосібник) / Г.О. Анісімова, О.В. Нікулочкіна. – Тернопіль:Мандрівець, 2013. – 104 с
2. Бех М. Особистісноорієнтованітехнологіїнавчання в початковійшколі // Почат.школа. – 2017. - № 6. - С. 16 – 19.
3. Бондарчук Є. Інтерактивнітехнології – шлях до створення ситуаціїуспіху у навчальнійдіяльностімолодшого школяра / Є. Бондарчук // Початкова школа :Науково-методичний журнал. - 2017. - № 11. - С. 1-4
4. Бульбах Т. Підготовка та проведенняуроків з мультимедійноюпідтримкою в початковихкласах / Т.Бульбах // Початкова школа : Науково-методичний журнал. – 2015 – № 3 – С. 56-58.
5. Васильєва О. Реалізаціятехнологіїдіяльнісного методу на уроках у початковійшколі // Почат.школа. – 2018. - № 4. – С. 38
6. Євтушик Н., Ставілова Н. Бінарний урок (позакласнечитання та музичнемистецтво) у 3 класі // Почат.школа. – 2018. - № 6. – С 28-32
7. Кабельнікова Н. Подоланняфонематичнихпомилкок на початковихетапаховолодіннянавичками письма / Н. Кабельнікова // Початкова школа :Науково-методичний журнал. - 2017. - № 4. - С. 36-39.
8. Колот М. Творчівидиробіт на уроках українськоїмови // Почат.школа. – 2018. - № 3. – С.15-18
9. Мочульська Л. Використаннядидактичнихігор на уроках українськоїмови і математики урок/ Л. Мочульська// Початкова школа. –2017. – № 6. – С. 20-23
10. Охріменко Л. Організаціягруповоїроботиучнівпід час вивченняукраїнськоїмови в початковихкласах // Почат.школа. – 2017. - № 2. - С. 10- 14
- 11.Прозорова Л. Творчірізнорівневівправи з українськоїмови для розвиткууваги, логічного та дивергентного мисленняучнів урок / Л.Прозорова // Початкова школа.–2017. – № 5. – С.36-39.
12. Ушмарова В. Організаціянауково-методичноїроботи з учителями початковоїшколи у контекстіКонцепції “Нова українська школа” // Почат.школа. – 2017. - № 8. - С.1-4
13. Ярош Н. Груповіметодироботи на уроках у початковійшколі // Почат.школа. – 2018. - № 6. – С. - 50 -

54

2 2019

1.

Викладач

